
Surrealistisk anatomi

FORSIDEBILDET

Foto M. Jonassen

Tradisjonelt får medisinstudenter gjøre seg kjent med menneskets anatomi ved å dissekere innover i preparatene. Først fjernes huden og så dissekerer man frem muskler og andre strukturer i tur og orden – for så å fjerne dem. Mange vil sikkert minnes timene på disseksjonssalen som lærerike, illeluktende og i starten som en nokså fremmedartet opplevelse. På mitt kull hadde en medstudent med en utgave av Stern, som presenterte en artikkel med bilder av plastinerte preparater. Vi syntes at de delikate bildene liknet lite på det vi hadde foran oss på stålbordet i starten av studiet i Trondheim høsten 1997.

20 år tidligere hadde den tyske anatomiprofessoren Gunther von Hagens (f. 1945) utviklet den nye konserverings- og presentasjonsmetoden. Hans plastinasjonsteknikk går ut på å erstatte kroppsvæske og fett med ulike plaststoffer. Bløtdelene blir herdet, hvilket gjør det mulig å fremstille preparater på en helt ny måte. Det konserverte vevet faller ikke sammen og kan derfor bevares og arrangeres etter preparantens ønske. Helkroppspreparatet kan dermed fremstå som om det er fryst i en aktivitet. Preparatet kan helt eller delvis være ekspandert i alle retninger, slik som ansiktsmasken på Tidsskriftets forside. Mellomrommene som oppstår i ”kommodeskuffobjektene”, gir informative innblikk i ellers skjulte strukturelle sammenhenger. von Hagens har satt sammen en vandreutstilling med plastinerte preparater. I katalogen refererer han til surrealisten Salvador Dali (1904 – 89), som fremstilte mennesker på liknende vis. Med von Hagens’ utstilling Kroppsverdener er fantasien blitt virkelighet.

I Berlin sommeren 2001 ble utstillingen besøkt av 1,3 millioner, deriblant mange skolebarn. Neste stopp er Brussel. Den etiske debatten blir med på lasset. Les mer i Brev fra Berlin på side 2744.

MortenJonassen

Rønningsbakken 47

7045 Trondheim

Publisert: 30. september 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 10. februar 2026.